

FOURSQUARE NORGE

"EN MULTIPLISERENDE MENIGHETSVISJON"

Dato: 29 September 2023
Sted: Stathelle

Barne- og familiedepartementet
postmottak@bfd.dep.no

Vedrørende høringsnotat: Forslag til endringer i trossamfunnsloven datert 6 juli 2023, ref 23/2465-

Foursquare (FSQ) Norge takker for muligheten til å komme med innspill i høringsrunden. Vi vil også takke for at høringsnotatet inneholder innsikt i hvordan andre grupper håndterer og ser på problemstillingen knyttet til kjønnsbalanse i de styrende organene.

Først et lite innblikk i vår virksomhet.

Foursquare Norge er lite kirkesamfunn i Norge, men vi er samtidig en del av et stort internasjonalt, kirkesamfunn¹. Vi leser derfor høringsnotatet med ekstra stor interesse. Som en frimenighet (og som frimenigheter flest) har vi ikke gjort oss avhengige av staten for å drive vår virksomhet. Arbeidet bygger på frivillighet både i form av innsats og gaver. Denne innsatsen er ikke bare noe menigheten nyter godt av, men har også samfunnsnyttig verdi. Når det er sagt, må det også understrekes at så lenge kirken støttes økonomisk bør vi som frikirker også støttes uavhengig av størrelse. I kirken har de store medlemstall, men ser man på fremmøte (med unntak av seremoni dager) vil de også ha et begrenset oppmøte. Derfor blir medlemstall en urettferdig måte å måle på.

Noen innledende betraktninger.

Trossamfunnsloven trådte i kraft 1 januar 2021. På tross av store betenkeligheter ved den nye loven søkte vi etter grundig vurdering likevel om godkjenning 30 desember 2022. Vi fikk brev datert 6 september 2023 at vi var godkjente etter det nye lovverket.

Men før vi får svar mottok vi 6. juli 2023 en ny høring der det foreslås ytterligere endringer som i aller høyeste grad kan berøre oss. For her sitter vi samme måned som vi ble godkjente og kan fort miste godkjenningen om vi skulle rammes av noen av endringsforslagene.

¹ The International Church of the Foursquare Gospel. Dannet av Aimee Semple McPherson for 100 år siden. Er tilstede i 150+ nasjoner, ca 100 000 menigheter og ca 8 millioner medlemmer. Mer info på www.foursquare.org

Så til de områder som er gjenstand for høring.

Vi motarbeider ikke på noe vis «den demokratiske styreformens»² så langt vi kan se. Det er enkelt å slutte seg til en rekke av de eksemplene som gis i høringsnotatet om terrorisme og voldelig ekstremisme, trusler mot folkevalgte osv. Men kriteriene må anvendes med forsiktighet og kløkt. Departementet har for eksempel vist til svensk lovforslag der «oppfordringer om ikke å følge svensk lov» er brukt som et eksempel og dette er videreført i det norske forslaget. Vi lever i en kanseleringskultur der deler av samfunnet ser seg tjent med å forsøke å kneble religiøs (også kristen) virksomhet fordi man er uenig med deres religiøse overbevisning. Her kan det bli mange unødvendige saker der kirkesamfunn kan mistenkeliggjøres med mindre kriteriene for bruken av bestemmelsen gjøres mye tydeligere. Vi observerer likevel at dette ikke praktiseres likt av alle. Vi forundres derfor over det ikke er en viss likhet for loven og at vi pålegges et slikt krav med trussel om å miste tilskuddet hvis dette ikke etterfølges.

Vi er heller ikke overbevist om at dette etterfølges i frivilligheten for øvrig eller kulturlivet som også støttes av staten. Vi føler at vi blir mistenkeliggjort helt uten grunn. Hvis man har en flis i fingeren er ikke en amputasjon nødvendig, gjør inngrep der problemet forekommer. Som nevnt er det ikke noe problem i vår sammenheng, vi bare misliker slik trussel retorikk.

Med tanke på krav til kjønnsbalanse, så har vi ingen teologiske problemer med kvinner eller menn i ledende stillinger. Tvert om er Foursquare et av de kirkesamfunn på verdens basis med størst andel kvinner i ledende stillinger, og hvor dette er både ønsket og vektlagt. Flere forskningsrapporter tyder på en kjønnsbalanse i kristne virksomheter er 60% kvinner og 40% menn. Det kan derfor være lettere å få en god kvinneandel enn å få menn. Det som ofte er en årsak til at det er noe større andel menn i ledende stillinger i kristne virksomheter har oftere med kvalifikasjon, tilgjengelighet, interesse, evner og egenskaper. Derfor vil det oppleves diskriminerende å skulle forbigå en kvalifisert person bare fordi man må opprettholde en kjønnskvoteing. Dette blir like galt om det er en mann eller kvinne som kommer inn på grunn av kjønn og ikke kvalifikasjon. Vi har heller ikke her noen problemer med kvinner eller menn i ledende stillinger, vi bare misliker at vi utsettes for en økonomisk pisk som først og fremst er et innsparingstiltak for staten.

Ser vi til slutt på antallskravet bekreftes det at den egentlige begrunnelsen for lovendring er av økonomiske karakter. Det skinner igjennom både ved innføringen av Trossamfunnsloven og denne nye høringen at den i alt for liten grad tar hensyn til virksomheten som sådan og vektlegger for mye at staten skal spare penger³. Tiltakene bærer preg av at man har hatt en desperat søken etter begrunnelser som kan fungere som en sorteringsmekanisme.

På et punkt henvises det til «statens mangeårige og relativt rause tilskuddsordninger». Vi vil minne om at disse pengene i hovedsak kommer fra våre medlemmers skatte-innbetalinger og at vi fikk refundert det vi betalte inn for å ha like forhold som den norske kirke. Vi fikk altså ikke andres skattepenger, bare fra våre egne. Det er vel ikke raushet, men rett og rimelig.

Den ordningen ble definitivt endret på etter den nye loven, ikke bare at man nå ikke har en refusjonsordning, men en støtte pr medlem som er gitt bare hvis man oppfyller kravene som følger ordningen. Konsekvensene av forslagene i den nye ordningen er at kravene tilspisses ytterligere og dette til besparelse for staten.

² Side 23

³ I høringsnotat pkt. 6.5.1.5 tredje avsnitt, pkt. 6.5.2.5 tredje avsnitt, pkt. 6.5.3.5. siste avsnitt hvor kostnader hos statsforvalter blir større enn innsparingene fra de foregående innsparingene. Side 59 hvor tabellen viser hvordan antallskravet for registrering vil bespare staten. Samtlige endringsforslag er økonomisk motivert.

Dette var noe vi antok kunne komme som forslag, men her har jo ikke en gang de foreløpig siste endringene av loven fått begynt å virke, før det foreslås ytterligere inngrep som kan begrense små kirkesamfunn i deres virke, Vi synes å se tendenser i forslagene at man helst ikke vil gi noe støtte i det hele tatt i tiden fremover. Argumentasjonen fra pkt 4 (s.14 til s.19) og videre gjennom hele dokumentet viser tydelig at man driver en selvjustis hvor man fraskriver seg ansvaret til å støtte i det hele tatt fordi man ikke er bundet av hverken EMK artikkel 9,11, 14, kvinnediskrimineringsloven og § 16 i Grunnloven. Dette gjøres ved et finurlig grep som sier at alle kan ha full frihet i utøvelse av sin tro og sitt livssyn, MEN da får kirkesamfunnene ikke penger. Skal dere ha støtte \, må dere følge våre regler og ordninger. Jeg tror det ble nevnt ordet DIALOG med trossamfunn osv, men det er det vel ikke antydning til på noen nivåer.

Antallskravet, om det er 100, 300 eller 500, vil sette oss ut av støtte ordningen. At medlemstall gjøres til sorterings faktor er etter vårt skjønn ikke en god måte å vurdere en virksomhet. Vi synes det er ganske misvisende å bruke medlemstall som parameter for støtte og mener at ordningen mangler forankring i virksomhetens nytteverdi for det norske samfunn. I den norske kirke blir barnet båret frem til dåpen (altså hverken ved egen vilje eller en bevisst handling) for å døpes og bli medlem i kirken. Deretter behøver de ikke foreta seg noe som helst i forhold til sitt medlemskap, slik det er vanlig i den største andelen av medlemmer i den norske kirke. Stort sett er kirkebesøket begrenset til seremonier (dåp hvor man bæres inn, konfirmasjon, giftemål og begravelse hvor man bæres ut). Til forskjell er forholdene til medlemskap i frimenigheter mye mer forpliktende og derfor mye lavere. Man må først aktivt melde seg ut av den norske kirke (både bevissthet og villet handling) og så søke om medlemskap i den nye menigheten. Dette kan være krevende fordi man opplever å bryte med familie tradisjon og mistenkes for å bli med i en sekt. Dette er fordi det å ikke være den norske kirke mistenkeliggjøres og denne lovgivingen som foreslås forsterker stigmatiseringen og mistenkeliggjørelsen og skaper større avstand mellom oss og kirken. For å bli medlem av vårt kirkesamfunn må man da først være med på et medlemskurs hvor man bevisstgjøres i forhold til kirkesamfunnet og menighetens historie, teologi, styresett og funksjoner. I menigheten er man aktiv i ulike virkegrener som ofte er av samfunnsnyttig art eller person utviklende. Undervisningen på møtene har i stor grad fokus på å være samfunnsnyttige borgere og ansvarlige arbeidere i samfunnet. Vi tenker derfor at det er bedre med 50 bevisste og aktive medlemmer enn 500 som ikke er tilstede.

For vårt vedkommende er vi som sagt et lite kirkesamfunn og statsstøtten er ikke nok til å for eksempel holde noen i lønnede stillinger, om enn kanskje med en liten prosentandel. Dermed benyttes støtten direkte inn i aktivitetene til menighetene og disse kommer gjerne mer enn menighetene til gode fordi man driver sosialt arbeid som kommer nærområdene til gunst. Det kan være ungdomsarbeid, kafevirksomhet, arbeid blant sosialt vanskeligstilte, flyktninger *i tillegg* til alt menighetsrettet arbeid. Fra statens side bør man derfor foreta en ny vurdering av viktigheten av å ramme de minste kirkesamfunnene på denne måten, og kontrollhensynet er ikke tilstrekkelig begrunnelse,

Ut fra de begrunnelser som er gitt i hørings notatet samt våre kommentarer kan vi ikke se at det er noen tvingende nødvendigheter som tilsier at man allerede må gjøre endringer i trossamfunnsloven.

Erik Jensen
Tilsynsmann og nasjonal leder for Foursquare Norge